

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MELCHIORA WATHELETA
přednesené dne 4. září 2014¹

Věc C-434/13 P

**Evropská komise
proti
Parker Hannifin Manufacturing Srl, anciennement Parker ITR Srl,
Parker-Hannifin Corp.**

„Kasační opravný prostředek — Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Evropský trh s námořními palivovými hadicemi — Nástupnictví právních subjektů — Přičitatelnost protiprávního jednání — Snížení pokuty Tribunálem“

1. V tomto kasačním opravném prostředku se Evropská komise obrátila na Soudní dvůr a navrhla zrušení rozsudku Parker ITR a Parke- Hannifin v. Komise², kterým Tribunál Evropské unie částečně zrušil rozhodnutí Komise C(2009) 428 final³ (týkající se kartelové dohody „námořní palivové hadice“, jedné z vůbec nejpřísněji sankcionovaných kartelových dohod⁴) a podstatně snížil výši pokuty, která byla tímto rozhodnutím společnosti Parker ITR uložena, jakož i částku, za kterou byla dle tohoto rozhodnutí společně a nerozdílně odpovědná společnost Parker-Hannifin Corp. (dále jen „Parker-Hannifin“).

2. Tato věc dává Soudnímu dvoru příležitost upřesnit zásady unijního práva hospodářské soutěže použitelné na kartelové dohody, dojde-li k převodu aktiv, které jsou předmětem protiprávního jednání, uvnitř skupiny s cílem následného prodeje nabývacího právního subjektu (dceřiné společnosti) nezávislému třetímu subjektu, přičemž se převedený subjekt nadále, stejně jako před převodem, účastní na kartelové dohodě (a to situace „hospodářské návaznosti nebo nástupnictví“ uvnitř skupiny).

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — T-146/09, EU:T:2013:258, dále jen „napadený rozsudek“.

3 — Rozhodnutí ze dne 28. ledna 2009 v řízení podle článku [101 SFEU] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.188 — Námořní palivové hadice, dále jen „sporné rozhodnutí“). V tomto stanovisku používám předcházející číslování, neboť sporné rozhodnutí bylo přijato během platnosti Smlouvy o ES. Je zajímavé podotknout, že tato kartelová dohoda je první, ve které byl obchodník členského státu (Itálie) pro porušení práva hospodářské soutěže vydán jiným členským státem (Německem) do Spojených států. Tento obchodník uznal svou vinu „walked into court wearing glasses and dressed in a khaki jump suit, leg irons and handcuffs and accompanied by two US Marshals“ a byl US District Court in the Southern District of Florida odsouzen ke dvěma letům vězení a k pokutě ve výši 50 000 amerických dolarů (USD). Evropský soud pro lidská práva zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí německých orgánů (viz mimo jiné mLex „Extradited marine hose executive pleads guilty, sentenced to 24 months“, 24. dubna 2014, a „Human-rights court rejects case of extradited Italian cartel executive“, 29. května 2014).

4 — Rovněž je zajímavé uvést, že se tato kartelová dohoda týkala celého světa a zúčastněné podniky představují velmi významnou část odvětví námořních palivových hadic ve světě. Jednalo se o komplexní kartelovou dohodu natolik institucionalizovanou, že přijala „statuty“ ve formě protokolu o dohodě, formální podobu „Klubu“, kódovaná jména a využívala externí „konzultační“ služby, které koordinovaly a dohlížely na kartelovou dohodu. Dohoda byla také již ukončena. Po krizi od května 1997 do června 1999 byla obnovena její původní platnost a pokračovala ve svých činnostech dalších osm let. Kartelová dohoda byla roztržena až v návaznosti na koordinované kontroly prováděné různými orgány pro hospodářskou soutěž ve světě. Poté byli někteří vedoucí činitelé podílející se na kartelové dohodě v několika zemích odsouzeni k trestům odnětí svobody.

3. V projednávané věci jsou dotčeny zásada *osobní odpovědnosti*, podle níž je třeba protiprávní jednání (v projednávané věci kartelovou dohodu) přičíst fyzické nebo právnické osobě provozující podnik, který se účastní na kartelové dohodě⁵ a výjimka z této zásady, a to zásada *hospodářské návaznosti* (rozšířená zejména v případech restrukturalizace nebo jiných změn uvnitř skupiny podniků), podle které se může pro účely účinného provádění pravidel hospodářské soutěže jevit nezbytným přičíst kartelový delikt nikoli původnímu, ale novému provozovateli podniku podílejícímu se na kartelové dohodě⁶.

I – Skutečnosti předcházející sporu

4. Ohledně skutkového stavu není mezi účastnicemi řízení veden žádný spor.

5. Činnosti v odvětví námořních palivových hadic⁷ dotčené v projednávané věci byly založeny v roce 1966 společností Pirelli Treg SpA, společností patřící ke skupině Pirelli. V návaznosti na fúzi dvou dceřiných společností ve skupině Pirelli byly tyto činnosti v roce 1990 převzaty společností ITR SpA (dále jen „ITR“).

6. V roce 1993 byla ITR převzata Saiag SpA (dále jen „Saiag“).

7. V roce 2001 Parker-Hannifin Corp., hlavní mateřská společnost skupiny Hannifin, a Saiag začaly jednat o případném převzetí činností námořních palivových hadic ITR společností Parker Hannifin. V souvislosti s tímto prodejem založila ITR v červnu 2001 dceřinou společnost nazvanou ITR Rubber.

8. Dne 5. prosince 2001 si Parker Hannifin Holding Srl, dceřiná společnost stoprocentně vlastněná společností Parker Hannifin (dále jen „Parker Hannifin Holding“), s ITR ujednala, že převezme 100% obchodní podíl na ITR Rubber, přičemž k převzetí mělo dojít na žádost Parker Hannifin Holding.

9. Smlouva totiž stanovila zejména to, že se převod odvětví kaučukových palivových hadic (včetně odvětví námořních palivových hadic) z ITR na ITR Rubber uskuteční na žádost Parker Hannifin Holding.

10. Dne 19. prosince 2001 ITR převedla své činnosti v odvětví námořních palivových hadic na ITR Rubber.

11. Převod nabyl účinku ke dni 1. ledna 2002.

12. Dne 31. ledna 2002 společnost Parker Hannifin Holding převzala od ITR obchodní podíl v ITR Rubber. ITR Rubber se poté stala společností Parker ITR Srl⁸.

13. V roce 2007 Komise zahájila na trhu námořních palivových hadic šetření pro porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP.

5 — Viz rozsudky KNP v. Komise (C-248/98 P, EU:C:2000:625, bod 71), Cascades v. Komise (C-279/98 P, EU:C:2000:626, bod 78), Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise (C-286/98 P, EU:C:2000:630, bod 37) a SCA Holding v. Komise (C-297/98 P, EU:C:2000:633, bod 27), jakož i stanovisko generální advokátky Kokott ve věci ETI a další (C-280/06, EU:C:2007:404, bod 71).

6 — Viz rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, body 356 až 359), ETI a další (C-280/06, EU:C:2007:775), Jungbunzlauer v. Komise (T-43/02, EU:T:2006:270), ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise (T-405/06, EU:T:2009:90) a v řízení o kasačním opravném prostředku, ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další (C-201/09 P a C-216/09 P, EU:C:2011:190).

7 — Námořní palivové hadice jsou používány pro nakládání plynu nebo ropných produktů ze zařízení umístěných mimo pevninu (například bójí ukotvených na širém moři nebo z plovoucích zařízení k odsávání plynu nebo ropy) na cisternové lodi a následně na jejich zpětné vykládání na zařízení umístěných na vodě nebo na souši.

8 — Pro účely tohoto stanoviska budu používat název Parker ITR i pro období, kdy jako součást skupiny Saiag a zprostředkující mateřské společnosti, se podnik nazýval ITR Rubber.

14. Komise ve sporném rozhodnutí konstatovala, že jedenáct společností, mezi nimiž společnost Parker Hannifin Manufacturing (dříve společnost Parker ITR) a společnost Parker-Hannifin (dále jen společně „odpůrkyně“) se měly v době od 1. dubna 1986 do 2. května 2007 v Evropském hospodářském prostoru (EHP) dopouštět jediného a trvajících protiprávního jednání v odvětví námořních palivových hadic, přičemž toto protiprávní jednání spočívalo v zadávání nabídkových řízení, stanovování cen, stanovování kvót, určování podmínek prodeje, rozdělování zeměpisných trhů a ve výměně citlivých informací o cenách, objemech prodeje a nabídkových řízeních.

15. Komise v uvedeném rozhodnutí konstatovala, že se společnosti Parker ITR a Parker-Hannifin účastnily na kartelové dohodě v době od 1. dubna 1986 do 2. května 2007 (pokud jde o první společnost) a v době od 31. ledna 2002 do 2. května 2007 (pokud jde o druhou společnost). ITR byla uložena pokuta ve výši 25 610 000 eur, z čehož za částku 8 320 000 eur byla společně a nerozdílně odpovědná Parker-Hannifin.

16. Komise neshledala odpovědnost ani Pirelli ani ITR ani Saiag (původní mateřské společnosti nebo předchůdkyně společnosti Parker ITR) jakožto adresátů rozhodnutí a neuložila jim sankce, jelikož protiprávní jednání bylo vůči nim promlčeno.

II – Napadený rozsudek

17. Dne 9. dubna 2009 podaly společnosti Parker ITR a Parker-Hannifin žalobu na neplatnost sporného rozhodnutí v rozsahu, v němž se jich týká, a podpůrně na snížení uložené pokuty. Na podporu své žaloby uplatnily devět žalobních důvodů.

18. Dne 17. května 2013 vyhověl Tribunál prvnímu žalobnímu důvodu v jeho první části vycházející z porušení zásady osobní odpovědnosti a zrušil čl. 1 písm. i) sporného rozhodnutí, jelikož shledal odpovědnost společnosti Parker ITR v době před 1. lednem 2002 (body 83 až 130). V důsledku toho Tribunál vyhověl rovněž pátému a šestému žalobnímu důvodu týkajícímu se zvýšení pokuty uložené žalobkyním z důvodu vedoucí úlohy, kterou měla hrát společnost Parker ITR v době od června 1999 do září 2001 (body 139 a 140, 145 a 146, jakož i 253 a 254 napadeného rozsudku).

19. Ostatní žalobní důvody Tribunál zamítl.

20. Tribunál při provádění soudního přezkumu v plné jurisdikci snížil pokutu uloženou společnosti Parker ITR z 25 610 000 eur na 6 400 000 eur. Rovněž snížil částku, za niž byla společnost Parker-Hannifin shledána společně a nerozdílně odpovědnou, o 100 000 eur (tedy na 6 300 000 eur)⁹.

III – Ke kasačnímu opravnému prostředku

21. Na podporu svého kasačního opravného prostředku Komise uplatňuje dva důvody. Ve své kasační odpovědi odpůrkyně uplatnily argumenty týkající se výpočtu pokuty pro případ, že by Soudní dvůr vyhověl prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku.

⁹ — Bod 257 napadeného rozsudku zní následovně: „[v]zhledem ke všemu shora uvedenému je třeba zaprvé zrušit čl. 1 písm. i) [sporného] rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká protiprávního jednání vytýkaného Parker ITR v době před měsícem lednem 2002, zadruhé stanovit vyšší pokuty uložené této společnosti ve výši 6 400 000 eur, tedy částku, za niž společnost Parker-Hannifin odpovídá společně a nerozdílně na 6 300 000 eur, jelikož společná a nerozdílná odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být shledána v době od 1. do 31. ledna 2002 a nakonec ve zbytku žalobu zamítnout“.

A – První důvod kasačního opravného prostředku: nesprávné použití judikatury týkající se hospodářské návaznosti

1. Napadený rozsudek

22. Poté, co Tribunál připomněl judikaturu týkající se zásad osobní odpovědnosti (body 85 až 88) a hospodářské návaznosti (body 89 až 98) uvedl v bodech 115, 116 a 121 napadeného rozsudku následující:

„115 Je třeba zaprvé konstatovat, že ITR Rubber byla od 27. června 2001 do 31. ledna 2002 dceřinou společností stoprocentně vlastněnou ITR, a zadruhé, že převod činností týkajících se kaučukových hadic na ITR Rubber nabyl účinnost až dne 1. ledna 2002, avšak nic ve spisu Komise neprokazuje, že ITR Rubber vyvíjela nějakou činnost, a zejména činnost spojenou s námořními palivovými hadicemi, před tímto datem. [...]

116 Za těchto podmínek přísluší právníkům osobám, které řídily dotýčný podnik v době, v níž došlo k protiprávnímu jednání, to znamená ITR a její mateřské společnosti Saiag, aby za toto jednání odpovídaly, i když ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání odpovídal za provoz činností týkajících se námořních palivových hadic jiný podnik, v projednávané věci společnost Parker-Hannifin. Zásada osobní odpovědnosti totiž nemůže být vyvrácena zásadou hospodářské návaznosti, když jako v projednávané věci převedl podnik účastníci se na kartelové dohodě, a sice Saiag a jeho dceřiná společnost ITR, část svých činností na třetí nezávislou osobu a neexistuje strukturální vazba mezi převodcem a nabyvatelem – v projednávaném případě to znamená mezi Saiag nebo ITR a společností Parker-Hannifin.

[...]

121 [...] protože je navíc třeba odmítnout předpoklad, na němž je založena úvaha Komise o použití [zásady] hospodářské návaznosti pouze na převod aktiv ITR na ITR Rubber (nikoliv převod dceřiné společnosti ITR Rubber na společnost Parker-Hannifin), nelze na základě tohoto kritéria přenést odpovědnost společností Saiag a ITR na ITR Rubber. [...].“

2. Argumentace účastnic řízení

23. Komise tvrdí, že je v projednávané věci třeba odlišovat dva převody aktiv: zaprvé převod uvnitř skupiny, v projednávaném případě uvnitř skupiny Saiag, v rámci které byla aktiva ITR převedena na ITR Rubber, a zadruhé převod mezi skupinami, v projednávaném případě mezi skupinami Saiag a Parker-Hannifin, s prodejem uskutečněným skupinou Saiag ve prospěch skupiny Parker-Hannifin, jehož předmětem byla společnost ITR Rubber, která se následně stala ITR Parker.

24. Podle Komise se Tribunál v napadeném rozsudku zaměřil pouze na druhý převod.

25. Komise má za to, že k prvnímu převodu došlo za podmínek požadovaných judikaturou k tomu, aby byl pokládán za případ hospodářské návaznosti. Připomíná, že podle této judikatury, pokud jsou dva subjekty (zde společnosti ITR a ITR Rubber) stejnou hospodářskou entitou, skutečnost, že subjekt, který se dopustil protiprávního jednání (společnost ITR) stále existuje, sama o sobě nebrání tomu, aby byla sankce uložena subjektu, na který byly převedeny její hospodářské činnosti (společnost ITR Rubber). Podle Komise je takovéto uplatnění sankce přípustné zvláště tehdy, pokud jsou tyto subjekty pod kontrolou téže osoby (zde skupiny Saiag SpA) a pokud vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám, uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku.

26. Pro Komisi je dnem rozhodným pro posouzení, zda došlo k převodu aktiv uvnitř skupiny nebo mezi nezávislými podniky, den samotného převodu aktiv. V projednávané věci je to právě Saiag/ITR, kdo založil ITR Rubber, dceřinou společností, na niž byla aktiva převedena, když tato společnost byla pod její kontrolou.

27. I když je nezbytné, aby strukturální vazba existovala k tomuto dni, není naproti tomu nezbytné, aby tato vazba trvala po celou dobu protiprávního jednání. Skutečnost, že ITR Rubber nepatří do skupiny Saiag a že mezi jejím založením a jejím prodejem skupině Parker-Hannifin uplynula pouze krátká doba, není relevantní. Stejně tak není relevantní okolnost, že společnost ITR Rubber byla od svého založení určena k prodeji: aby nevznikala právní nejistota, musí se použití zásady hospodářské návaznosti řídit objektivními a jasnými pravidly a nesmí záležet na subjektivním úmyslu nebo na událostech následujících po převodu.

28. Komise dodává, že na rozdíl od toho, jak rozhodl Tribunál, nebyla povinna přičíst odpovědnost za protiprávní jednání mateřským společností Saiag a ITR. Okolnost, že se v předchozí věci rozhodla přičíst tuto odpovědnost převádějící mateřské společnosti, a nikoli dceřiné společnosti, která byla předmětem převodu, není relevantní, jelikož její dřívější rozhodovací praxe nevytvořila závazný právní rámec pro posouzení legality aktů, které následně přijímá. Komise tím, že se v projednávané věci rozhodla přičíst odpovědnost za protiprávní jednání společnosti ITR Rubber jakožto hospodářskému nástupci společnosti ITR, využila posuzovací pravomoci, kterou jí přiznává judikatura. V tomto ohledu má za to, že i když skutečnost, že uložila pokutu Parker ITR, sice může snížit hodnotu investic provedených Parker-Hannifin, neliší se toto riziko od jiných rizik, k nimž může dojít při převzetí společnosti (například rizika, že bude muset nést odpovědnost za životní prostředí) a proti nimž se nabyvatel může chránit stanovením vhodných ustanovení o zbavení odpovědnosti v dohodě o koupi a prodeji.

29. Nakonec Komise uvádí, že bylo mnohem odůvodněnější přičíst odpovědnost za protiprávní jednání Parker ITR za celé období, v němž se aktiva, která byla předmětem protiprávního jednání, na protiprávním jednání podílela, jelikož bylo z důvodu promlčení nemožné uložit sankci původnímu držiteli aktiv, a to Saiag/ITR. Z tohoto pohledu by případ, kdy by nebylo možné uložit pokutu původnímu provozovateli z důvodu promlčení, odpovídal situaci, ve které by tento provozovatel právně zanikl nebo by zastavil hospodářskou činnost, tedy situaci v níž Soudní dvůr s cílem zaručit účinné uplatňování unijního práva hospodářské soutěže výslovně potvrdil, že jde o hospodářskou návaznost¹⁰.

30. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin v odpověď uvádějí, že Komise judikaturu týkající se hospodářské návaznosti vykládá nesprávně. Podle odpůrkyň v řízení o kasačním opravném prostředku a na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, Soudní dvůr v rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775) nezavedl mechanické pravidlo, podle kterého někdejší existence jednoduché struktury mezi převodcem a nabyvatelem činnosti dotčené protiprávním jednáním automaticky vede k odpovědnosti nabyvatele za takovéto protiprávní jednání. Soudní dvůr výslovně rozhodl, že takovýto důsledek je možný jedině za podmínky, že je prokázáno, že převodce a nabyvatel byli v okamžiku existence strukturální vazby pod skutečnou kontrolou téže osoby a v zásadě uplatňovali tutéž obchodní politiku. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin dodávají, že jejich výklad potvrzuje pozdější rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (C-352/09 P, EU:C:2011:191), ve kterém ani Komise, ani Soudní dvůr neuvedli strukturální vazbu, která původně existovala mezi převodcem Thyssen Stahl a nabyvatelem ThyssenKrupp Nirosta, jako možný, ba dostatečný důvod ke vzniku odpovědnosti druhého subjektu za protiprávní jednání prvního z nich.

10 — Komise odkazuje na rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775, bod 41).

31. Komise přitom ve sporném rozhodnutí zcela opomněla posoudit, zda během krátké strukturální vazby, která existovala mezi ITR a ITR Rubber, byly tyto subjekty pod kontrolou téže osoby a uplatňovaly s ohledem na úzké vazby, které je spojovaly po hospodářské a organizační stránce, v podstatě tutéž obchodní politiku, jak vyžaduje rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775). Sporné rozhodnutí pouze činí zmínku o tom, že v okamžiku převodu činností v oblasti palivových hadic ze společnosti ITR na společnost ITR Rubber, byla druhá z nich „stoprocentně vlastněna“ první z nich. Uvedené rozhodnutí nijak nezmiňuje judikaturu, podle které se předpokládá, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na společnost, kterou stoprocentně vlastní. Ostatně za předpokladu, že by sporné rozhodnutí vycházelo z této domněnky, došlo by podle odpůrkyn v řízení o kasačním opravném prostředku k porušení jejich práva na obhajobu, jelikož oznámení námitek na tuto domněnku jasně neodkazovalo.

32. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin z toho dovozují, že i když Komise opomněla ve sporném rozhodnutí posoudit, zda ITR a ITR Rubber (následně Parker ITR) představovaly během krátkého období, v kterém měly strukturální vazby, jediný podnik, Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že Parker ITR nemohla být odpovědná za jednání ITR pouze na základě takové minulé strukturální vazby.

33. Odpůrkyně v řízení o kasačním opravném prostředku nakonec zdůrazňují, že pravidla promlčení jsou objektivními pravidly, která se uplatní nezávisle na subjektech účastnících se protiprávního jednání. Ačkoli se tyto subjekty mohou pokusit o zbavení odpovědnosti prostřednictvím převodů svých dceřiných společností, nemají naproti tomu žádnou kontrolu nad uplatněním pravidel promlčení. Tvrzení Komise, podle kterého nelze uložit pokutu subjektu z důvodu promlčení, odpovídá situaci, v níž původní provozovatel právně zanikne nebo převede veškerou hospodářskou činnost, představuje směřování.

3. Posouzení

a) Úvod

34. Projednávaná věc spadá zvláště do linie rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775), ve kterém Soudní dvůr konstatoval existenci hospodářské návaznosti za velmi obdobných okolností, jako jsou okolnosti projednávaného případu. V této věci totiž došlo k převodu aktiv uvnitř skupiny na nově vytvořenou dceřinou společnost založenou za účelem její privatizace a následného prodeje, jako v projednávané věci (a to bez jakéhokoli důkazu protiprávního záměru). Obě strany projednávaného kasačního opravného prostředku se ostatně o tento rozsudek opírají, ale na podporu odlišných tvrzení.

b) Judikatura

35. Je třeba mít na paměti, že se unijní právo hospodářské soutěže použije na podniky, jejichž struktura, způsob financování, právní organizace a akcionáři, se mohou v průběhu času měnit. Domnívám se (stejně jako Komise), že tato okolnost a nutnost přizpůsobit účinné použití práva hospodářské soutěže těmto změnám může odůvodňovat přijetí výjimek ze zásady osobní odpovědnosti, zejména v takových situacích, jako je situace, za které byl vydán rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775) nebo situace projednávané věci, v níž se uplatní zásada hospodářské návaznosti.

36. Pokud samozřejmě podnik nabude jiný podnik prostřednictvím koupě jeho akcií, nečiní to zpravidla problém, protože *právní subjekt* zůstává stejný (převod právního subjektu). K obtížím naproti tomu dochází v případech, kdy nabyvatel odkoupí „business“ podniku zapojeného do protiprávního jednání a kdy jsou převedena *aktiva* (převod aktiv)¹¹.

11 — Viz například Jones, A., a Sufrin, B., *EC Competition Law*, Oxford, 2004, s. 121.

37. V rozsudku Komise v. Anic Partecipazioni (C-49/92 P, EU:C:1999:356, bod 145), Soudní dvůr rozhodl, pokud jde o zásadu hospodářské návaznosti (jejíhož použití se Anic domáhala vzhledem k převodu svých aktiv dotčených protiprávním jednáním), že „pokud Anic vytýká Tribunálu, že jí přičetl odpovědnost za protiprávní jednání, ačkoli svou činnost týkající se polypropylenu převedla na společnost Monte, porušuje zásadu osobní odpovědnosti a pomíjí rozhodující okolnost vyplývající z ustálené judikatury Soudního dvora (v tomto smyslu viz rozsudek Suiker Unie a další v. Komise, [40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, EU:C:1975:174], body 80 a 84), že takzvaná [zásada] ‚hospodářské návaznosti‘ se může uplatnit pouze v případě, kdy právnická osoba odpovědná za provoz podniku poté, co se dopustila protiprávního jednání, právně zanikla. Z toho rovněž vyplývá, že použití těchto kritérií není nijak v rozporu se zásadou právní jistoty“.

38. Nicméně pouhá skutečnost, že právní subjekt dotčený protiprávním jednáním nadále existuje, nutně nevylučuje možnost Komise přičíst odpovědnost subjektu, na který byly hospodářské činnosti převedeny.

39. Jak Soudní dvůr nedávno připomněl ve svém rozsudku Versalis (dříve Polimeri Europa) v. Komise (C-511/11 P, EU:C:2013:386), „[p]odle ustálené judikatury se unijní právo hospodářské soutěže vztahuje na činnosti podniků a pojem ‚podnik‘ zahrnuje jakýkoli subjekt vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení tohoto subjektu a způsobu jeho financování. Pokud takový subjekt poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti [12]. [...] Soudní dvůr již rozhodl, že *pokud oba subjekty tvoří tutéž hospodářskou entitu, nebrání skutečnost, že subjekt, jenž se dopustil protiprávního jednání, stále existuje, sama o sobě uložení sankce subjektu, na něž převedl své hospodářské činnosti. Takové uplatnění sankce je přípustné zvláště tehdy, když jsou tyto subjekty kontrolovány touž osobou a pokud vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám, které je sjednocují, uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku*“¹³ (zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska). Tribunál v napadeném rozsudku ostatně odkazuje na tytéž podmínky použití zásady hospodářské návaznosti (body 92 a 93).

40. Chápu logiku stojící za touto judikaturou. Vzhledem k dlouhému trvání kartelových dohod a někdy šetřením Komise, je významné – v případech hospodářské návaznosti uvnitř skupiny – vyhnout se tomu, aby protiprávní jednání zůstalo nepotrestáno, zejména při použití zásady užitečného účinku unijního práva hospodářské soutěže.

41. V rozsudku HFB a další v. Komise (T-9/99, EU:T:2002:70, bod 106), Tribunál správně rozhodl, že „[j]e pravdou, že za určitých okolností lze porušení pravidel hospodářské soutěže přičítat hospodářskému nástupci právnické osoby, která se protiprávního jednání dopustila, i přesto, že posledně uvedená ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího toto protiprávní jednání nezanikla, a to proto, aby změny zejména právní formy dotyčných společností nezmařily užitečný účinek uvedených pravidel“¹⁴.

42. Soudní dvůr v rozsudku velkého senátu ETI a další (EU:C:2007:775, body 40, 41 a 44) potvrdil, že použití zásady hospodářské návaznosti je odůvodněno nutností dbát toho, aby sankce ukládané za porušení práva hospodářské soutěže měly odrazující účinek.

43. V bodě 41 tohoto rozsudku Soudní dvůr připomněl, že „nebyla-li by upravena jiná možnost uložení sankce jinému subjektu, než který se dopustil protiprávního jednání, mohly by se podniky vyhnout sankcím tím, že by pouze změnilly svou identitu na základě restrukturalizace, převodu nebo jiných právních nebo organizačních změn. Byl by tak ohrožen cíl potlačovat jednání v rozporu s pravidly

12 — Soudní dvůr v tomto smyslu odkazuje na rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775, body 38 a 39 a citovaná judikatura).

13 — Soudní dvůr odkazuje na rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775, body 48 a 49, jakož i citovaná judikatura, a to rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise. EU:C:2004:6, body 355 až 358).

14 — Tribunál odkazuje na rozsudek NMH Stahlwerke v. Komise (T-134/94, EU:T:1999:44, bod 127).

hospodářské soutěže a předcházet jejich opakování prostřednictvím odrazujících sankcí“^[15]. A Soudní dvůr v bodě 42 pokračuje, že „pokud totiž u subjektu, jenž porušil pravidla hospodářské soutěže, dojde k právní nebo organizační změně, nemá taková změna nutně za následek vytvoření nového podniku, jenž by byl zproštěn odpovědnosti za chování předchozího subjektu, jež bylo v rozporu s pravidly hospodářské soutěže, pokud mezi oběma subjekty existuje totožnost z hospodářského hlediska“.

44. Stejně tak Tribunál v bodě 51 svého rozsudku Hoechst v. Komise (T-161/05, EU:T:2009:366) rozhodl, že „[a]by byla účinně prováděna pravidla hospodářské soutěže, může být [...] nutné přičíst kartelovou dohodu výjimečně nikoliv původnímu, ale novému provozovateli podniku účastnícího se kartelové dohody za předpokladu, že tento provozovatel může být skutečně považován za nástupce původního provozovatele, a sice pokud nadále provozuje podnik, který se účastnil kartelové dohody“. A Tribunál cituje bod 41 rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775).

c) Projednávaná věc

i) Obecné stanovisko

45. Domnívám se, že i když Tribunál skutečně připomněl správnou judikaturu v oblasti hospodářské návaznosti uvnitř skupiny (aniž ji důkladně analyzoval), nepoužil ji na projednávanou věc správně.

46. Jak správně uvedla Komise, je v projednávané věci třeba odlišovat dva převody aktiv (dvě odlišné operace, z nichž každá má vlastní právní důsledky¹⁶): první převod, *uvnitř skupiny*, v projednávané věci ve skupině Saiag, ve které byla převedena aktiva společnosti ITR na společnost ITR Rubber, a druhý převod, mezi skupinami, v projednávané věci mezi skupinami Saiag a Parker-Hannifin s prodejem společnosti ITR Rubber, která se poté stala společností ITR Parker, skupinou Saiag skupině Parker-Hannifin¹⁷.

47. Napadený rozsudek se přitom zjevně upínal pouze k druhému převodu (viz například body 116 a 121 tohoto rozsudku), přičemž byl tento výklad navržen žalobkyněmi v prvním stupni a Tribunálem podpořen. Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení tím, že nesprávně kvalifikoval skutkový stav, což vedlo k nesprávnému použití zásady hospodářské návaznosti. Tribunál totiž nesprávně vychází z neexistence strukturálních vazeb po převodu aktiv ve prospěch společnosti Parker ITR, a to mezi skupinami Saiag/ITR a Parker-Hannifin, ačkoli obdobné vazby existovaly mezi ITR a její stoprocentně vlastněnou dceřinou společností Parker ITR od prvního převodu aktiv (uvnitř skupiny) až do druhého převodu (mezi skupinami).

48. Podle mého názoru došlo k prvnímu převodu za podmínek vyžadovaných judikaturou k tomu, aby zde byla spatřována hospodářská návaznost umožňující výjimku ze zásady osobní odpovědnosti.

15 — Soudní dvůr zde v tomto smyslu odkazuje na následující judikaturu: rozsudky ACF Chemiefarma v. Komise (41/69, EU:C:1970:71, bod 173) a Showa Denko v. Komise (C-289/04 P, EU:C:2006:431, bod 61) jakož i Britannia Alloys & Chemicals v. Komise (C-76/06 P, EU:C:2007:326, bod 22).

16 — I když totiž dvě operace mohou být z hospodářského hlediska nezávislé, nelze ovšem opomíjet první z nich nebo mít za to, že právní odpovědnosti, které z ní vyplývají, odpadnou, jelikož budou *ipso facto* přeneseny na druhou z nich.

17 — Stejně jako Komise se domnívám, že předmětem projednávané věci zjevně není pouhý prodej právního subjektu, který se účastnil protiprávního jednání; Byla-li ITR prodána jakožto právní subjekt, odpovědnost, která z toho nadále z minulosti plynula pro tento subjekt v nové skupině, vyplývá z rozsudku Cascades v. Komise (C-279/98 P, EU:C:2000:626). Projednávaný případ nelze prezentovat ani jako prodej aktivit nezávislé skupině.

49. Podle judikatury totiž¹⁸, jsou-li dva subjekty (v projednávané věci společnosti ITR a ITR Rubber) stejnou hospodářskou entitou, skutečnost, že subjekt, který se dopustil protiprávního jednání (ITR), nezanikl, samo o sobě nebrání, aby byla uložena sankce subjektu, na který tento subjekt převedl své hospodářské činnosti (ITR Rubber). Navíc je takovéto uplatnění sankce přípustné zvláště tehdy, pokud jsou tyto subjekty kontrolovány toutéž osobou (v projednávané věci Saiag SpA) a pokud vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám, které je pojí, uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku.

50. Je důležité připomenout, že v případě ITR byla aktiva převedena na subjekt (ITR Rubber) založený uvnitř podniku, který se dopustil protiprávního jednání (ITR) v době, kdy protiprávní jednání trvalo, takže byly podmínky hospodářské návaznosti splněny. Poté došlo k převodu nikoli aktiv, ale právního subjektu (ITR Rubber) ze skupiny Saiag/ITR na skupinu Parker-Hannifin a následně byl tento právní subjekt přejmenován na Parker ITR. Dodávám, že Komise *vzhledem k zásadě hospodářské návaznosti nepřičetla odpovědnost Parker-Hannifin za období před jejím nabytím akcií společnosti ITR Rubber*.

51. Je tedy dotčena pouze *odpovědnost samotné ITR Rubber (nebo Parker ITR)*, která před svým prodejem skupině Parker-Hannifin nabyta aktiva, která byla předmětem protiprávního jednání své vlastní mateřské společnosti, ITR, člena skupiny Saiag/ITR. Podle mého názoru je teze Komise správná, jelikož spočívá v tvrzení, že převod aktiv uvnitř skupiny před prodejem dceřiné společnosti umožní v souladu s judikaturou, přičíst ITR Rubber (nebo Parker ITR) jakožto hospodářskému nástupci uvnitř skupiny odpovědnost za protiprávní jednání ITR. Ať byly pozdější cíle sledované Saiag/ITR při založení OTR Rubber jakékoli, byl převod vnitřní organizační změnou¹⁹, čímž byla činnost dotčená v kartelové dohodě převedena na ITR Rubber, která pod tímto názvem a poté pod názvem Parker ITR *pokračovala v této činnosti a nadále trvala její účast na kartelové dohodě po dobu alespoň šesti let*. Jinými slovy, vzhledem k založení nové odpovědnosti pro jejího nového vlastníka z důvodu trvající účasti na protiprávním jednání zůstává odpovědnou ITR Rubber (následně Parker ITR). Ostatně na rozdíl od názoru, který patrně zastává Tribunál, prodej správního subjektu nemůže stačit k přerušení dřívější hospodářské návaznosti²⁰.

ii) Podrobná analýza odůvodnění Tribunálu

52. Vrátime-li se k napadenému rozsudku, lze konstatovat, že Tribunál věnuje zásadě hospodářské návaznosti méně než 48 bodů (a to body 83 až 130 uvedeného rozsudku). Nicméně se mi nezdá, že z napadeného rozsudku jasně vyplývají důvody, pro které Tribunál vyloučil odpovědnost ITR Rubber (která se v návaznosti na převod do skupiny Parker-Hannifin stala společností Parker ITR) jakožto hospodářského nástupce ITR.

53. Přezkoumám-li body napadeného rozsudku citované v bodě 22 tohoto stanoviska, zdá se, že Tribunál vycházel z následujících úvah: i) ITR Rubber byla součástí skupiny Saiag pouze sedm měsíců a činnosti v souvislosti s námořními palivovými hadicemi vykonávala pouze krátce (jeden měsíc) (bod 115); ii) ITR Rubber byla ve skupině Saiag založena pouze s cílem jejího prodeje třetímu podniku (a to skupině Parker) (bod 115); iii) „za těchto podmínek“ by měl za protiprávní jednání v době před

18 — Viz rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise (EU:C:2004:6, body 356 až 359) a ETI a další (EU:C:2007:775, body 48 a 49). Bod 359 rozsudku Aalborg Portland a další v. Komise (EU:C:2004:6) je v projednávané věci zvláště relevantní: „v tomto ohledu je pravdou, že ve shora uvedeném rozsudku Komise v. Participazioni (bod 145) Soudní dvůr rozhodl, že o hospodářskou návaznost může jít pouze v případě, kdy právnická osoba odpovědná za provozování podniku po spáchání protiprávního jednání právně zanikla. *Tato věc se nicméně týká případu dvou existujících a funkčních podniků, z nichž jeden převedl určitou část svých činností na druhý, a nemají mezi sebou strukturální vazbu. Jak přitom vyplývá z bodu 344 tohoto rozsudku, v projednávané věci tomu tak není*“ (zvýraznění provedeno autorem stanoviska).

19 — Viz rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775, body 41, 42 a 44).

20 — Prodej sporných aktiv uvnitř skupiny Saiag a následný prodej právního subjektu Parker ITR nové skupině totiž musí být považovány z pojmového hlediska za odlišné události.

1. lednem 2002, tedy dnem převodu činností dotčených v kartelové dohody, odpovídat původní provozovatel dotčených činností (ITR a její mateřská společnost Saiag SpA) (bod 116 první věta, jakož i body 118²¹ a 119²²); iv) převod ITR učiněný Saiag na Parker-Hannifin nelze považovat za případ hospodářské návaznosti (bod 116 druhá věta).

54. Dále provedu analýzu prvků a okolností, na kterých je založeno odůvodnění Tribunálu k odmítnutí použití zásady hospodářské návaznosti.

– Kdy měly existovat strukturální vazby mezi převodcem a nabyvatelem? Musí převodce právně zaniknout?

55. Je pravda, že rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775, bod 50) odkazuje na strukturální vazby mezi převodcem a nabyvatelem „v době páchaní protiprávních jednání“.

56. Soudní dvůr nicméně v rozsudcích o kasačním opravném prostředku již potvrdil existenci hospodářské návaznosti, ačkoli k převodu aktiv došlo po skončení protiprávního jednání (což podle mého názoru potvrzuje, že strukturální vazby nemusí nutně existovat během celého období, v němž docházelo k protiprávnímu jednání), ale kdy strukturální vazby mezi dvěma subjekty, převodcem a nabyvatelem, *existovaly v den rozhodnutí Komise*.

57. Tribunál v rozsudku Cimenteries CBR a další v. Komise²³ potvrdil společnosti Aalborg status hospodářského nástupce, který nabyl aktiva, jež byla předmětem protiprávního jednání, kterého se dopustila Aktieselskabet Aalborg Portland-Cement Fabrik (AAPCF) při založení v roce 1990 (se zpětným účinkem ke dni 1. lednu 1990), kdežto protiprávní jednání pokračovalo od ledna 1983 do prosince 1988. Společnost Aalborg tvrdila, že společnost, která se dopustila protiprávního jednání „právně nezanikla, jelikož se pod novým názvem stala holdingovou společností vlastníci 50 % akcií společnosti Aalborg“ (bod 1334), avšak Tribunál tento argument odmítl z důvodu, že k těmto změnám nedošlo v rámci reorganizace skupiny, což umožňuje považovat společnost Aalborg a pachatele protiprávního jednání za tutéž hospodářskou entitu ve smyslu článku 81 ES, a v důsledku toho Komisi přísluší „přičíst společnosti Aalborg odpovědnost za dotčené činnosti společnosti Aalborg“ (bod 1335).

58. Soudní dvůr ve fázi kasačního opravného prostředku v tomto ohledu rozsudek Tribunálu potvrdil²⁴.

59. Aalborg rovněž tvrdila, že „nemohla být považována za odpovědnou za činnosti kartelové dohody v minulém období, s nímž rozhodnutí Ciment, na rozdíl od [oznámení námitek] toto protiprávní jednání spojuje. Vzhledem k tomu, [že Aalborg] v době dotčených schůzek ještě nebyla založena, její zástupci se beze sporu schůzek, které byly považovány za základ kartelové dohody napadené v rozsudku Ciment“ (bod 351 uvedeného rozsudku Soudního dvora), neúčastnili.

60. Poté, co Soudní dvůr uvedl, že z právního hlediska jde o otázku, zda skutečnost, že společnost, která se dopustila protiprávního jednání „ještě existovala, zcela a nutně vylučuje možnost Komise činit kroky proti Aalborg, jakožto pachateli protiprávního jednání z hospodářského a organizačního hlediska“, odpověděl záporně a uvedl, že s ohledem na hospodářskou totožnost podniku před uskutečněnými změnami a po nich, zachování existence uvedené společnosti jakožto právního subjektu „tedy samo o sobě není důvodem ke zrušení rozhodnutí“ (bod 358). I když připustil, že v rozsudku

21 — „V důsledku toho měla Komise konstatovat, že Saiag a ITR byly odpovědné za protiprávní jednání do 1. ledna 2002, poté případně konstatovat, že toto protiprávní jednání bylo promlčeno, jak jí umožňuje ustálená judikatura [...]“.

22 — „Komise naopak nemohla za takových okolností přičíst ITR Rubber odpovědnost za období před 1. lednem 2002, tedy dnem, ke kterému na ni byla převedena aktiva, kterých se týkala kartelová dohoda“.

23 — T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, EU:T:2000:77, body 1334 a 1335 odůvodnění a bod 15 výroku.

24 — Rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise (EU:C:2004:6, body 344 až 359).

Komise v. Anic Partecipazioni (EU:C:1999:356) rozhodl, že o hospodářskou návaznost může jít pouze v případě, kdy právnická osoba odpovědná za provozování podniku poté, co se dopustila protiprávního jednání, právně zanikla, Soudní dvůr zdůraznil, že ve věci, ve které byl vydán tento rozsudek šlo o „dva existující a funkční podniky, z nichž jeden jednoduše převedl určitou část svých činností na druhý z nich a které mezi sebou neměly strukturální vazby“ (bod 359)²⁵, kdežto v projednávané věci tomu tak nebylo.

61. Tento přístup zaujal rovněž Tribunál v rozsudku Jungbunzlauer v. Komise (EU:T:2006:270, body 131 a 132): „[p]okud jde o období před restrukturalizací skupiny Jungbunzlauer v roce 1993, je třeba konstatovat, [...] že do roku 1993 byla Jungbunzlauer GmbH odpovědná nikoli pouze za činnost skupiny na trhu s kyselinou citrónovou, ale také za řízení veškeré činnosti skupiny. Posledně uvedený úkol, který spočíval v řízení činností skupiny, včetně činností týkajících se trhu s kyselinou citrónovou, byl nicméně v roce 1993 převeden na Jungbunzlauer, která se tak stala hospodářským nástupcem Jungbunzlauer GmbH, pokud jde o řízení činností skupiny“ (zvýraznění provedeno autorem stanoviska), ale „skutečnost, že společnost dále existovala jakožto právní subjekt, nevylučuje s ohledem na [unijní] právo hospodářské soutěže, že mohlo dojít k převodu části činností této společnosti na jinou, která tak převzala odpovědnost za jednání prvně uvedené společnosti“.

62. Stejně tak v rozsudku ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise²⁶ bylo konstatování hospodářské návaznosti potvrzeno, ačkoli k převodu aktiv na společnost ProfilARBED došlo v roce 1992, tedy po skončení protiprávního jednání v roce 1991.

63. Tribunál totiž v tomto rozsudku (v bodech 36 a 111 správně uvedl), že „[č]lánek 1 napadeného rozhodnutí uvádí: ‚Podnik složený ze společností [ARBED, TradeARBED a ProfilARBED] se podílel v rozporu s článkem 65 [UO] na řadě kartelových dohod a jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem bylo stanovení cen, přidělení kvót a výměna informací o trhu Společenství s nosníky, a to ve velkém měřítku. Účast takto složeného podniku na tomto protiprávním jednání je prokázána za období od 1. července 1988 do 16. ledna 1991‘“ a že „[v] daném případě založení společnosti ProfilARBED v roce 1992 jakožto dceřiné společnosti, která je stoprocentně vlastněná společností ARBED, za tím účelem, aby pokračovala v hospodářských a průmyslových činnostech společnosti ARBED v odvětví nosníků, je případem, který je obdobný těm, v nichž byly vydány výše citované rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise a Jungbunzlauer v. Komise“ (zvýraznění provedeno autorem stanoviska).

64. Tento rozsudek Tribunálu byl poté potvrzen Soudním dvorem, který v bodě 104 rozsudku ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další (EU:C:2011:190) upřesňuje, že „[k] argumentu, podle kterého není přičtení protiprávního jednání sesterské společnosti na základě pojmu hospodářské jednotky soudržné, jelikož vede k tomu, že je vůči této společnosti uplatňován přísnější režim odpovědnosti než vůči mateřské společnosti, stačí připomenout, že v projednávaném případě Komise přičetla uvedené jednání sesterské společnosti z důvodu skutečnosti, že převzala hospodářské činnosti mateřské společnosti, a tudíž není režim odpovědnosti uplatňovaný vůči sesterské společnosti v žádném ohledu přísnější než režim uplatňovaný na mateřskou společnost, jelikož se odpovědnost sesterské společnosti odvíjí od odpovědnosti mateřské společnosti“ (zvýraznění provedeno autorem stanoviska).

65. Domnívám se (stejně jako Komise), že by jiný postoj vedl k nesprávným výsledkům, jelikož možnost přičíst odpovědnost za protiprávní jednání nabyvateli za období předcházející převodu záleží na zachování strukturálních vazeb s převodcem se zásadně odlišnými výsledky v závislosti na tom, zda uvedené vazby byly přerušeny krátce před nebo po skončení protiprávního jednání.

25 — Viz bod 39 tohoto stanoviska.

26 — EU:T:2009:90.

66. Kromě toho je třeba připomenout, že Soudní dvůr připustil, že nabyvatele lze považovat za hospodářského nástupce převodce, i když strukturální vazby, které mezi nimi existovaly *po celou dobu protiprávního jednání* (a tedy ke dni převodu činností), v den rozhodnutí již netrvaly²⁷.

67. Ze shora uvedené judikatury vyplývá, že použití zásady hospodářské návaznosti uvnitř skupiny nevyžaduje ani, aby převodce právně zanikl, ani aby strukturální vazby mezi převodcem a nabyvatelem trvaly po celou dobu protiprávního jednání.

68. Podle mého názoru musí být dnem rozhodným k určení, zda došlo k převodu aktiv uvnitř skupiny nebo mezi nezávislými podniky, den samotného převodu aktiv²⁸. V projednávané věci ze spisu vyplývá, že je to právě skupina Saiag/ITR, kdo založil společnost ITR Rubber, dceřinou společností, na kterou byla převedena aktiva, když byla stále pod její kontrolou.

69. Je zde ostatně třeba připomenout, že na rozdíl od své pozice v prvním stupni, odpůrkyně nyní připouští²⁹, že hospodářská návaznost může být konstatována, i když strukturální vazby již v okamžiku přijetí rozhodnutí Komise neexistují³⁰.

– Doba trvání strukturálních vazeb

70. Je pravda, že strukturální vazby mezi ITR a ITR Rubber existovaly maximálně sedm měsíců, a to od 27. června 2001 do 31. ledna 2002, kdežto období protiprávního jednání, na které se vztahovalo sporné rozhodnutí, trvalo od roku 1986 do roku 2007 a že sporné rozhodnutí byla přijato v roce 2009. Tato skutečnost nic nemění na tom, že podmínky stanovené judikaturou, aby byla ITR Rubber (následně Parker ITR) přičtena odpovědnost za dřívější jednání ITR a Pirelli Treg od roku 1986 jakožto hospodářskému nástupci uvnitř skupiny, jsou v projednávané věci splněny³¹. Na ITR byla převedena odpovědnost její právní a hospodářské předchůdkyně Pirelli Treg v návaznosti na její fúzi s tímto subjektem v roce 1990. Dále dne 27. června 2001 ITR založila ITR Rubber (následně Parker ITR) jako stoprocentně vlastněnou dceřinou společností, poté dne 1. ledna 2002 převedla na tuto společnost aktiva, která byla předmětem protiprávního jednání. Dodávám, že právní subjekt ITR Rubber byl založen skupinou Saiag/ITR, a nikoli nabyvatelem, Parker-Hannifin a že aktiva byla převedena na ITR Rubber v době, kdy byla stále pod kontrolou Saiag/ITR³². Od 27. června 2001 do převodu Parker ITR dne 31. ledna 2002 ITR (převodce aktiv) a ITR Rubber (následně Parker ITR) (nabyvatel) měly mezi sebou strukturální vazby, které existovaly mezi mateřskou společností a její dceřinou společností a byly součástí téhož podniku (Saiag). K převodu aktiv, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2002, tedy došlo, když existovaly jejich strukturální vazby.

27 — V tomto smyslu viz rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775, bod 50), ve kterém Soudní dvůr nepřijal analýzu navrhou generální advokátkou Kokott v bodě 96 jejího stanoviska (EU:C:2007:404, podle které musejí strukturální vazby trvat *ke dni rozhodnutí*).

28 — Viz rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise (EU:C:2004:6, body 356 a 357) a ETI a další (EU:C:2007:775, body 48 až 52).

29 — Viz bod 35 jejich kasační odpovědi v řízení před Soudním dvorem.

30 — Viz body 28, 29, 35 a 41 jejich kasační odpovědi v řízení před Soudním dvorem a bod 59 napadeného rozsudku, podle kterého „žalobkyně upřesňují, že aktuální judikatura potvrzuje, že v případě převodu uvnitř skupiny lze použít teorii hospodářské návaznosti, pouze pokud strukturální vazby mezi nabyvatelem a převodcem stále existují v okamžiku přijetí rozhodnutí, kterým je Komisí konstatováno protiprávní jednání“.

31 — Viz body 370 až 373 sporného rozhodnutí.

32 — Právě tato kontrola vykonávaná skupinou Saiag/ITR ve vztahu k dotčené činnosti v rámci této skupiny odůvodňuje přičtení společnosti ITR Rubber (poté Parker ITR) odpovědnosti na základě hospodářské návaznosti, odchýlně od zásady osobní odpovědnosti.

71. I když je nezbytné, aby strukturální vazby existovaly ke dni převodu, nemusí být naproti tomu nutné, aby tyto vazby trvaly během dlouhé doby, ani během celého období, kdy docházelo k protiprávnímu jednání³³ k tomu, aby dva subjekty byly stejnou hospodářskou entitou pro účely unijního práva hospodářské soutěže³⁴. Skutečnost, že ITR Rubber nebyla součástí skupiny Saiag a že mezi jejím založením a prodejem uplynula pouze krátká doba, není relevantní tím spíše, že po převedení sporných aktiv pokračovala Parker ITR v účasti na kartelové dohodě³⁵. Skutečnost, že se vycházelo z události po převodu aktiv (a z povinnosti jejich přezkumu), vytvářela zjevně právní nejistotu.

72. Přestože judikatura nedává dost konkrétních údajů o době trvání, které mají mít strukturální vazby (v projednávané věci jde o sedm měsíců, a nikoli jediný měsíc, jak tvrdí odpůrkyně), uvádím, že ve věci, ve které byly vydány rozsudky Areva a další v. Komise (T-117/07 a T-121/07 EU:T:2011:69) a v řízení o kasačním opravném prostředku Areva v. Komise (C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257)³⁶, byla mateřská společnost (Areva Group) vlastníkem dceřiné společnosti po dobu čtyř měsíců, což bylo považováno za dostatečné k tomu, aby jí byla uložena podstatná pokuta, za kterou byla mateřská společnost společně a nerozdílně odpovědná.

– Případ okolností, že byla ITR Rubber od svého založení určena k prodeji a byla po krátkém čase prodána

73. Tyto okolnosti nemohou být podle mého názoru zohledněny. Zohlednění takového subjektivního faktoru, jako je cíl založení dceřiné společnosti (bod 115 napadeného rozsudku), by vedlo k právní nejistotě vzhledem k tomu, že použití zásady hospodářské návaznosti musí podléhat objektivním a jasným pravidlům a nemůže záležet na subjektivních úmyslech.

74. Zohlednění hospodářského cíle sledovaného převodem v bližší nebo vzdálenější době je rovněž v rozporu s přístupem zaujatým v rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775), ve kterém velký senát Soudního dvora nezohlednil: i) skutečnost, že k převodu činností Amministrazione autonoma dei monopoli di Stato (AAMS) na ETI došlo s cílem její následné privatizace, jelikož tato skutečnost nevyučovala hospodářskou návaznost, ani ii) okolnost, že hospodářský předchůdce nezanikl.

75. Okolnost, že ITR Rubber byla založena zvláště pro nabytí sporných aktiv, tudíž nebrání konstatování hospodářské návaznosti a neumožňuje platně vyloučit odpovědnost Parker ITR jakožto hospodářského nástupce ITR. Situace se neliší od situace ETI, která byla založena zvláště proto, aby pokračovala v činnostech AAMS, jelikož vnitrostátní právní předpisy, na základě kterých byla založena ETI, stanovily souběžný převod obchodních činností AAMS v oblasti tabáku na ETI.

76. Soudní dvůr v rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775, bod 44)³⁷ rovněž zdůraznil, že „[s]tejně tak je nerozhodná okolnost, že bylo o převodu činností rozhodnuto nikoli jednotlivci, nýbrž zákonodárcem s ohledem na privatizaci. *Opatření restrukturalizace nebo reorganizace podniku, jež byla přijata orgány členského státu, totiž nemohou mít právoplatně za následek ohrožení užitečného účinku práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže*“ (zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska).

33 — Komise v tomto ohledu vychází z rozsudků Aalborg Portland a další v. Komise (EU:C:2004:6) a ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další (EU:C:2011:190, bod 104), ve kterých Soudní dvůr v řízení o kasačním opravném prostředku potvrdil analýzu Tribunálu, která připustila existenci hospodářské návaznosti, ačkoli k převodu aktiv došlo po skončení protiprávního jednání.

34 — Viz například rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775, bod 48 a násl.).

35 — Podle Komise totiž nová mateřská společnost Parker-Hannifin sice věděla o protiprávním jednání, avšak se rozhodla kartelovou dohodu tajit a doufat, že nebude odhalena.

36 — Rozsudek Tribunálu byl Soudním dvorem částečně zrušen, ale nikoli v tomto bodě.

37 — Viz rovněž bod 95 stanoviska generální advokátky Kokott v této věci (EU:C:2007:404).

77. Stejným způsobem se musejí strukturální vazby mezi převodcem a nabyvatelem dotčených aktiv, zejména uvnitř podniku, který se dopustil protiprávního jednání, posoudit nezávisle na událostech následujících po převodu, jako je zrušení podniku nebo prodej dceřiné společnosti která je nabyvatelem.

iii) Další argument odpůrkyně: jaký typ strukturální vazby?

78. Odpůrkyně tvrdí, že Soudní dvůr v rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775) nezavedl automatické pravidlo, podle kterého existence jednoduchého strukturálního vztahu mezi převodcem a nabyvatelem činnosti dotčené protiprávním jednáním v minulosti automaticky činí nabyvatele odpovědným za takové protiprávní jednání. Soudní dvůr výslovně rozhodl, že je takový důsledek možný pouze za podmínky, že se prokáže, že převodce a nabyvatel byli pod skutečnou kontrolou téže osoby v okamžiku, kdy strukturální vztah existoval, a že uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku³⁸.

79. Odpůrkyně se opírají o skutečnost, že v tomto rozsudku Soudní dvůr sice zaznamenal existenci strukturální vazby mezi dvěma dotčenými subjekty (a sice že byly vlastněny týmž veřejným orgánem), avšak ponechal na vnitrostátnímu soudu, aby ověřil, zda tyto subjekty „podléhaly kontrole“³⁹ uvedeného orgánu, což vnitrostátní soud ostatně popřel.

80. Podle odpůrkyně Komise ve sporném rozhodnutí zcela opomněla posoudit, zda během krátkého trvání strukturální vazby, která existovala mezi ITR a ITR Rubber, byly tyto subjekty, jak vyžaduje rozsudek ETI a další (EU:C:2007:775), pod kontrolou téže osoby a zda vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám, které je pojily, uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku. Sporné rozhodnutí pouze zmiňuje to, že v okamžiku převodu činností námořních palivových hadic z ITR na ITR Rubber druhou z nich „stoprocentně vlastnila“ první z nich. Uvedené rozhodnutí nijak nezmiňuje judikaturu, podle které se předpokládá, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na společnost, kterou stoprocentně vlastní. Odpůrkyně z toho vyvozují, že jelikož Komise opomněla ve sporném rozhodnutí posoudit, zda ITR a ITR Rubber (následně Parker ITR) byly v krátkém období, během kterého měly strukturální vazby, jedním podnikem, nedopustil se Tribunál nesprávného právního posouzení, když dospěl k závěru, že Parker ITR nemohla být shledána odpovědnou za jednání ITR pouze na základě minulé strukturální vazby.

81. Kromě skutečnosti, že ve věci ETI a další bylo běžné, aby Soudní dvůr ponechal na vnitrostátnímu soudu, aby posoudil, zda byly AAMS (která převedla své činnosti) a ETI (která tyto činnosti nabyla), které byly vlastněny týmž veřejným subjektem, také pod kontrolou tohoto subjektu (problém, který v projednávané věci nevzniká, jelikož strukturální vazba pojí pouze ITR a ITR Rubber), není argument odpůrkyně přesvědčivý, jelikož Soudní dvůr v rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU:C:2009:536, bod 60) jasně rozhodl, že „[v] konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila pravidla Společenství v oblasti hospodářské soutěže, může jednak tato mateřská společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti [40], a jednak existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti [41]“.

38 — Bod 49 tohoto rozsudku.

39 — Je třeba uvést, že odpůrkyně ve své kasační odpovědi v řízení před Soudním dvorem tvrdí, že „Soudní dvůr ponechal italské Consiglio di Stato, aby na základě kritéria ‚účinné kontroly‘ stanoveného v jeho rozsudku posoudila, zda ETI může být uznána odpovědnou za jednání AAMS“ (zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska). V originálu jejich kasační odpovědi je použit anglický pojem „actual control“. Tento výraz však jako takový nefiguruje v anglickém překladu rozsudku ETI. V bodě 51 tohoto rozsudku vyvstává otázka, zda AAMS a ETI „podléhaly kontrole“ veřejného subjektu, což bylo do angličtiny přeloženo jako „AAMS and ETI were subject to the control of that public entity“.

40 — Soudní dvůr v tomto smyslu odkazuje na rozsudek Imperial Chemical Industries v. Komise (48/69, EU:C:1972:70, body 136 a 137).

41 — Soudní dvůr v tomto smyslu odkazuje na rozsudky AEG-Telefunken v. Komise (107/82, EU:C:1983:293, bod 50) a Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise (EU:C:2000:630, bod 29).

82. A Soudní dvůr v bodě 61 tohoto rozsudku pokračuje tím, že „[z]a těchto podmínek postačí k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn její mateřskou společností. Komise následně může činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně^[42]“.

83. Odpůrkyně uplatňují rovněž rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (EU:C:2011:191), ve kterém ani Komise, ani Soudní dvůr nepřipomněly strukturální vazbu, která původně existovala mezi převodcem Thyssen Stahl a nabyvatelem ThyssenKrupp Nirosta jako možný, či dokonce dostačující důvod ke shledání odpovědnosti druhého subjektu odpovědným za protiprávní jednání prvního z nich⁴³.

84. Podle mého názoru uvedený rozsudek není v projednávané věci relevantní v rozsahu, v němž ve věci, ve které byl vydán rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (EU:C:2011:191), nebyl Soudní dvůr vyzván, aby rozhodl o otázce, zda hospodářská návaznost může vyplývat z pouhého převodu aktiv, ale o pouhém prohlášení nabyvatele aktiv, že odpovídá za protiprávní jednání související s těmito aktivy. Soudní dvůr se v rámci řízení o kasačním prostředku mohl vyjádřit pouze k otázce, zda posouzení Tribunálu (které se týkalo pouze uvedeného prohlášení) bylo správné, či nikoli.

d) Závěr k prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

85. Z výše uvedeného vyplývá, že ve věci, jako je projednávaná věc, může hospodářská návaznost ve smyslu judikatury Soudního dvora existovat mezi dvěma právními subjekty, které měly strukturální vazby, a to třeba jen během krátkého období. Komise proto za účelem prokázání, že převodce a nabyvatel aktiv byli „pod kontrolou téže osoby“ a uplatňovali „v zásadě tutéž obchodní politiku“, správně vycházela z domněnky, podle které mateřská společnost (ITR), která stoprocentně vlastní dceřinou společnost (ITR Rubber), ve skutečnosti vykonává rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti⁴⁴.

86. Komise tak učinila v bodě 370 odůvodnění sporného rozhodnutí, když uvedla, že „v době převodu měly ITR SpA a ITR Rubber Srl hospodářské vazby mateřské společnosti a stoprocentně vlastněné dceřiné společnosti“ a že „kromě toho patřily k témuž podniku^{45a}“.

87. ITR byla stoprocentním vlastníkem akcií ITR Rubber v době od 27. června 2001 do 31. ledna 2002, tedy sedm měsíců. Podle ustálené judikatury tudíž byla naplněna právní domněnka, že první ze společností vykonávala rozhodující vliv nad druhou z těchto společností⁴⁶.

88. Jak vyplývá z rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise (EU:C:2009:536) (viz body 81 a 82 tohoto stanoviska), byla tedy teze Komise spočívající v tom, že vycházela z domněnky 100 % v projednávané věci, správná.

42 — Soudní dvůr v tomto smyslu odkazuje na rozsudek Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise (EU:C:2000:630, bod 29).

43 — Bod 153 tohoto rozsudku.

44 — Je zajímavé uvést, že v šetření o kartelové dohodě o námořních palivových hadicích ve Spojených státech, byla Parker ITR obviněna a shledána vinnou, že se dopustila protiprávního jednání, které začalo v roce 1999, a to tři roky před nabytím aktiv společností Parker. Viz DOJ Press Release, Italian Subsidiary of U. S.-Based Company Agrees to Plead Guilty for Participating in International Price-Fixing Conspiracy (Feb. 16, 2010), http://www.justice.gov/atr/public/press_releases/2010/255258.htm. Ve Spojených státech pojem „přechod odpovědnosti“ nezahrnuje ani podmínku hospodářské návaznosti. V zásadě se (trestní) odpovědnost nesnižuje v okamžiku fúze nebo nabytí akcií, ale přechází při fúzi z původního subjektu na subjekt nástupnický. V tomto ohledu viz „EU Court Decision Significantly Reduces Cartel Fines in Marine Hose Investigation“, King & Spalding, ze dne 22. května 2013, který cituje dotčenou americkou judikaturu.

45 — Viz rovněž ke strukturálním vazbám bod 373 odůvodnění sporného rozhodnutí.

46 — To totiž uznává samotná ITR v „Act of transfer of marine hose assets by ITR to ITR Rubber“ (příloha 2 odpovědi Parker na oznámení námitek), bod 420 žaloby v prvním stupni, který na ITR odkazuje, jako na „attuale unico socio controllante“.

89. Doplňuji, že odpůrkyně byly oprávněny vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu vycházejícího z vlastnictví 100 % kapitálu a zdá se, že se o to ve svých písemnostech v řízení před Tribunálem pokusily. Vycházely zejména z ustanovení smlouvy uzavřené v prosinci 2001 mezi Parker-Hannifin a ITR s cílem převodu ITR Rubber.

90. Tyto společnosti stejně tak ve fázi kasačního opravného prostředku tvrdí, že některá z těchto ustanovení zakazují ITR vykonávat jakýkoli vliv na ITR Rubber, a to počínaje od uzavření této smlouvy.

91. Dotčená smlouva (dokument o 64 stranách obsahující 12 kapitol rozdělených do mnoha oddílů) byla skutečně předložena v řízení před Tribunálem jako příloha žaloby⁴⁷, ale jelikož Tribunál bez dalšího vyloučil existenci hospodářské návaznosti mezi ITR a ITR Rubber, nepřezkoumával (sporné) argumenty odpůrkyně a Komise týkající se tohoto dokumentu.

92. Na rozdíl od toho, co rozhodl Tribunál, jsem ostatně toho názoru, že Komise nebyla povinna přičíst odpovědnost za protiprávní jednání mateřským společnostem Saiag a ITR.

93. Jednak z unijní judikatury⁴⁸ vyplývá, že si Komise může zvolit, zda přičte odpovědnost za protiprávní jednání hospodářskému předchůdci nebo hospodářskému nástupci nebo společně a nerozdílně oběma⁴⁹.

94. Dále okolnost, že v předchozí věci se Komise rozhodla přičíst odpovědnost převádějící mateřské společnosti, a nikoli dceřiné společnosti, která byla předmětem převodu, není relevantní, jelikož její dřívější rozhodovací praxe nevytváří závazný právní rámec k posouzení legality aktů, které následně přijme⁵⁰.

95. Jak Komise správně uvedla, tím, že v projednávané věci rozhodla přičíst odpovědnost za protiprávní jednání ITR Rubber jakožto hospodářskému nástupci ITR, využila Komise posuzovací pravomoci, kterou jí přiznává judikatura⁵¹.

96. Z toho vyplývá, že napadený rozsudek musí být zrušen, jelikož v něm bylo rozhodnuto, že použití zásady hospodářské návaznosti je v projednávané věci vyloučeno. V důsledku toho musí být věc vrácena Tribunálu, aby přezkoumal, zda jsou tvrzení odpůrkyně dostatečná k vyvrácení domněnky, podle které ITR jakožto mateřská společnost vlastníci 100 % kapitálu ITR Rubber a náležející, stejně jako ITR Rubber k téže skupině vykonávala rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti, jakož i argument, předložený odpůrkyněmi podpůrně, podle kterého za předpokladu, že sporné rozhodnutí nepřímo vycházelo z této domněnky, došlo k porušení jejich práva na obhajobu, jelikož oznámení námitek na ni jasně neodkazovalo⁵².

97. Nakonec je třeba zaujmout stanovisko k poslednímu bodu v rámci tohoto důvodu kasačního opravného prostředku. Odpůrkyně uvádějí, že Komise ve svém kasačním opravném prostředku nezpochybnila body napadeného rozsudku, ve kterých Tribunál vyhověl pátému a šestému důvodu jejich žaloby a rozhodl, že bylo nesprávné, že pokuta byla zvýšena z důvodu, že hrály vedoucí úlohu

47 — Tato smlouva byla předložena rovněž během správního řízení, jakožto příloha odpovědi na oznámení námitek.

48 — Viz rozsudek ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise (T-405/06, EU:T:2009:90, body 112 až 117 a citovaná judikatura, která byla potvrzena Soudním dvorem v řízení o kasačním opravném prostředku v rozsudku ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další) a Hoechst v. Komise (T-161/05, EU:T:2009:366, bod 64, „přičíst novému provozovateli protiprávní jednání, kterého se dopustil dřívější provozovatel, je možnost, kterou judikatura za určitých okolností přiznává Komisi, a nikoliv povinnost“).

49 — Soudní dvůr ve svém aktuálním rozsudku Dow Chemical a další v. Komise (C-499/11 P, EU:C:2013:482, bod 49 a citovaná judikatura) zdůraznil, že „neexistuje ‚přednost‘, pokud jde o uložení pokuty Komisí jedné nebo druhé z těchto společností“, a to mateřské společnosti nebo její dceřiné společnosti.

50 — Viz rovněž bod 95 stanoviska generální advokátky Kokott ve věci ETI a další (EU:C:2007:404).

51 — Viz rozsudky Erste Group Bank a další v. Komise (C-125/07 P, C-133/07 P a C-137/07 P, EU:C:2009:576, bod 82) a Team Relocations a další v. Komise (C-444/11 P, EU:C:2013:464, body 159 a 160).

52 — V této souvislosti viz například rozsudek Ballast Nedam v. Komise (C-612/12 P, EU:C:2014:193).

(body 139 a 140, 145 a 146, jakož i 253 a 254 napadeného rozsudku). Dovožují z toho, že se v tomto bodě napadený rozsudek stal pravomocným. Tato teze je zjevně nesprávná. V citovaných bodech totiž Tribunál nijak nepřezkoumal opodstatněnost argumentů předložených k zpochybnění vedoucí úlohy, kterou hrála Parker ITR. Tribunál jednoduše mechanicky vyvodil důsledky ze svých zjištění o neexistenci hospodářské návaznosti. Zrušení, které navrhuji, se vztahuje na dotčené body.

B – *Druhý důvod kasačního opravného prostředku: porušení zásady ne ultra petita a zásady zákazu diskriminace*

1. Napadený rozsudek

98. V rámci své analýzy žaloby se Tribunál, který v rámci své pravomoci výkonu soudního přezkumu v plné jurisdikci, vyjádřil ke konečné výši pokuty těmito slovy:

„250 V tomto ohledu je třeba připomenout, že určení výše pokuty Tribunálem v rámci jeho pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci ze své podstaty není přesným aritmetickým výpočtem. Tribunál navíc není vázán výpočty Komise, ale musí provést své vlastní posouzení s ohledem na všechny okolnosti projednávaného případu [...]

[...]

257 Vzhledem ke všemu výše uvedenému je třeba zaprvé zrušit čl. 1 písm. i) [sporného] rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká protiprávního jednání vytykaného společnosti Parker ITR za období před lednem 2002, zadruhé stanovit výši pokuty uložené této společnosti na 6 400 000 eur, přičemž Parker-Hannifin musí být za tuto částku solidárně odpovědná do výše 6 300 000 eur, jelikož solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být stanovena za období od 1. do 31. ledna 2002, a konečně zatřetí žalobu ve zbývající části zamítnout.“

2. Argumentace účastnic řízení

99. Komise tvrdí, že snížením částky, do jejíž výše je mateřská společnost Parker-Hannifin společně a nerozdílně odpovědná za zaplacení pokuty, uplatněným z titulu délky trvání o 100 000 eur, Tribunál rozhodl *ultra petita*. Parker-Hannifin totiž nezpochybnila ani skutečnou dobu trvání její účasti na protiprávním jednání (což Tribunál ostatně potvrdil v bodech 129 a 256 svého rozsudku), ani odpovídající hledisko použité při výpočtu částky pokuty. V tomto ohledu Komise připomíná, že Soudní dvůr v rozsudcích KME Germany a další v. Komise a Chalkor v. Komise⁵³ zdůrazňuje, že „výkon pravomoci přezkumu v plné jurisdikci není rovnocenný přezkumu z úřední povinnosti“ a že „náleží navrhovateli, aby vznesl důvody proti [spornému rozhodnutí] a na podporu těchto důvodů předložil důkazy“.

100. Komise uvádí, že odůvodnění uvedené v bodě 257 napadeného rozsudku k ospravedlnění tohoto snížení („jelikož solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být stanovena za období od 1. do 31. ledna 2002“), není relevantní, jelikož ve sporném rozhodnutí nebyla Parker-Hannifin za dotčené období shledána odpovědnou. Jestliže chtěl Tribunál odkázat na okolnost, že účast dceřiné společnosti Parker ITR tak, jak je shledána v napadeném rozsudku, trvala o měsíc déle (od 1. ledna 2002) než odpovědnost Parker-Hannifin (od 31. ledna 2002), neměl snižovat částku, za niž je Parker-Hannifin společně a nerozdílně odpovědná, ale zvýšit částku pokuty uloženou Parker ITR.

53 — C-389/10 P, EU:C:2011:816, bod 131, a C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 64.

101. Komise uvádí, že podle pokynů, které použila při výpočtu pokuty⁵⁴ a na které Tribunál odkázal v napadeném rozsudku, nemůže tento jednoměsíční rozdíl v době trvání protiprávního jednání s ohledem na metodu zaokrouhlování⁵⁵ uplatňovanou na všechny adresáty sporného rozhodnutí odůvodnit snížení pokuty pro jednoho z těchto adresátů. Tribunál tím porušil zásadu zákazu diskriminace. Přinejmenším měl uvést, proč se v případě Parker-Hannifin odchýlil od pokynů, což neučinil.

102. Úvodem odpůrkyně připomínají, že vzhledem k tomu, že byl napadený rozsudek vydán v rámci řízení, které se týkalo pouze odpůrkyně, Tribunál při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci v zásadě nebyl vázán metodou výpočtu pokuty použitou Komisí⁵⁶. Tribunál se navíc při přepočtu částky pokuty uložené Parker ITR řídil pokyny.

103. Pokud jde o část pokuty Parker ITR, za niž může být Parker-Hannifin odpovědná společně a nerozdílně, Tribunál rozhodl přiznat této společnosti snížení pro účely zohlednění skutečnosti, že její účast na protiprávním jednání (jakožto mateřské společnosti Parker ITR) byla o měsíc kratší než přímá účast Parker ITR. Tento přístup je jediný, který dodržuje zásady zákazu diskriminace. Zvýšení pokuty uložené Parker ITR, jak navrhovala Komise, by vedlo k diskriminaci Parker ITR vůči ostatním adresátům sporného rozhodnutí. Shledání odpovědnosti Parker-Hannifin ve stejné částce, jako je částka pokuty uložená Parker ITR, by vedlo k diskriminaci vzhledem k Parker-Hannifin, jelikož její účast na protiprávním jednání byla kratší než účast Parker ITR.

3. Posouzení

104. Podle mého názoru snížením částky, do jejíž výše je mateřská společnost Parker Hannifin společně a nerozdílně odpovědná za zaplacení pokuty uplatněným z titulu doby trvání, o 100 000 eur, Tribunál rozhodl *ultra petita*.

105. Zaprvé jsem ve svém stanovisku ve věci Telefónica a Telefónica de España v. Komise (C-295/12 P, EU:C:2013:619), podrobně posoudil význam a rozsah pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci Tribunálu, který je povinen provést důkladný přezkum výpočtu pokuty. Tribunál totiž při své kontrole nemůže vycházet pouze z rozhodovacího prostoru, kterým disponuje Komise, aby se zřekl provedení stejné důkladné kontroly, jak právní, tak skutkové, uložené pokuty nebo nevyžadoval, aby Komise vysvětlila změnu své pozice při ukládání pokuty v konkrétním případě.

106. Dále to nic nemění na tom, že podle judikatury „by soud [Unie] překročil svoji pravomoc, kdyby rozhodoval *ultra petita* [...], nemůže jít zrušující výrok nad rámec návrhu žalobce“⁵⁷.

107. V projednávané věci je přitom zřejmé, že Parker-Hannifin nezpochybnila ani skutečnou dobu trvání její účasti na protiprávním jednání (a sice od 31. ledna 2002 do 2. května 2007, jak uvádí Komise a Tribunál potvrdil v bodech 129 a 256 svého rozsudku), ani s tím související faktor použitý při výpočtu částky pokuty (a sice faktor související s dobou trvání).

54 — Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2; Zvl. vyd. 08/01, s. 171).

55 — Podle bodu 24 pokynů „[...] období kratší než šest měsíců se bude počítat jako půl roku, období delší než šest měsíců, ale kratší než jeden rok se bude počítat jako jeden celý rok“.

56 — Rozsudek Volkswagen v. Komise (C-338/00 P, EU:C:2003:473, bod 147).

57 — Rozsudek Komise v. AssiDomän Kraft Products a další (C-310/97 P, EU:C:1999:407, bod 52 a citovaná judikatura). Viz rovněž například rozsudky Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (C-78/03 P, EU:C:2005:761, body 44 až 50), ENI v. Komise (C-508/11 P, EU:C:2013:289, bod 103) a Arkema v. Komise (C-520/09 P, EU:C:2011:619, bod 61 a citovaná judikatura).

108. Soudní dvůr navíc ve svých rozsudcích KME Germany a další v. Komise a Chalkor v. Komise⁵⁸ zdůrazňuje, že „výkon pravomoci přezkumu v plné jurisdikci není rovnocenný přezkumu z úřední povinnosti, a [připomíná], že řízení před unijními soudy má spornou povahu. S výjimkou důvodů veřejného pořádku, které je soud povinen uplatnit i bez návrhu, jako je nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí, náleží navrhovateli, aby vznesl důvody proti tomuto rozhodnutí a na podporu těchto důvodů předložil důkazy.“

109. Odpůrkyně zajisté úspěšně zpochybnily roli vedoucí úlohy jakožto přitěžující okolnosti v jejich neprospěch a v návaznosti na to Tribunál snížil pokutu (viz body 145, 146 a 254 napadeného rozsudku). Nicméně se domnívám, že Tribunál z toho nemůže, ani v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, dovozovat možnost změnit další složky pokuty (v projednávané věci faktor související s dobou trvání), *proti kterým žalobkyně v prvním stupni nevznesla žalobní důvod*.

110. Odůvodnění uvedené v bodě 257 napadeného rozsudku⁵⁹ k ospravedlnění tohoto snížení („jelikož solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být stanovena za období od 1. do 31. ledna 2002“) je ostatně irelevantní, jelikož ve sporném rozhodnutí nebyla odpovědnost Parker-Hannifin za předmětné období shledána.

111. Domnívám se, stejně jako Komise, že Tribunál neměl snižovat částku, za niž je Parker-Hannifin společně a nerozdílně odpovědná, ale zvýšit částku pokuty uloženou Parker ITR, tím spíš chtěl-li odkázat na okolnost, že účast dceřiné společnosti Parker ITR tak, jak je shledána v napadeném rozsudku, trvala o měsíc déle (od 1. ledna 2002) než odpovědnost Parker-Hannifin (od 31. ledna 2002). Je totiž nesprávné snížit *nenapadenou část* pokuty uložené mateřské společnosti – namísto zvýšení *částky napadené části pokuty* uložené Parker ITR.

112. Pokud jde o argument Komise, podle kterého měl Tribunál uvést důvody, pro které se v případě jediného adresáta sporného rozhodnutí, a to Parker-Hannifin, odchýlil od pokynů, zdá se mi z výkladu bodu 250 napadeného rozsudku zřejmé, že Tribunál chtěl „provést své vlastní posouzení“ a necítil se vázán pokyny.

113. Jak přitom připomněl generální advokát Maduro „[unijní] soudy jsou při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci vázány stejnými právními požadavky, jakým podléhá Komise při ukládání sankce“. Mezi tyto požadavky patří povinnost uvést odůvodnění⁶⁰.

114. V tomto kontextu se domnívám, že snížení pokuty uložené Parker-Hannifin z pouhého důvodu, že „solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být stanovena za období od 1. [ledna] do 31. ledna 2002“ (bod 257 napadeného rozsudku) není dostatečně odůvodněno.

115. Z toho vyplývá, že ze všech těchto důvodů musí být druhému důvodu kasačního opravného prostředku vyhověno.

58 — EU:C:2011:816, bod 131 a EU:C:2011:815, bod 64.

59 — Viz poznámka 9 tohoto stanoviska.

60 — Rozsudek Acher Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise (C-397/03 P, EU:C:2006:328, bod 60). Soudní dvůr v tomto smyslu odkazuje na rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise (EU:C:2004:6, bod 372). Rovněž viz například rozsudek Acerinox v. Komise (C-57/02 P, EU:C:2005:453), kterým Soudní dvůr částečně zrušil rozsudek Tribunálu pro nedostatek odůvodnění. Viz také článek 36 statutu Soudního dvora, který stanoví, že „[r]ozsudky musí být odůvodněny“. Mimo jiné viz rozsudek Rada v. De Nil a Impens (C-259/96 P, EU:C:1998:224, bod 32) a usnesení Meyer v. Komise (C-151/03 P, EU:C:2004:381, bod 72), jakož i L v. Komise (C-230/05 P, EU:C:2006:270, bod 83).

C – K výpočtu pokuty za předpokladu, že bude prvnímú důvodu kasačního opravného prostředku vyhověno

116. Za předpokladu, že by se Soudní dvůr rozhodl přepočítat částku pokuty, odpůrkyně poukazují na to, že zaprvé z důvodu přitěžujících okolností nelze uplatnit žádné zvýšení.

117. Zadrugé odpůrkyně tvrdí, že pokuta, za niž by Parker ITR mohla být v případě nového výpočtu uznána výlučně odpovědnou, nemůže být podle čl. 23 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003⁶¹ vyšší než 10 % jejího obratu. Připomínají, že až do 31. ledna 2002 byly Parker ITR (tedy ITR Rubber) a Parker-Hannifin dvěma odlišnými podniky. To je důvod, pro který sporné rozhodnutí shledalo společnou a nerozdílnou odpovědnost Parker-Hannifin pouze za část (a to 8 320 000 eur) celkové pokuty uložené Parker ITR (a to 17 290 000). Ze stejného důvodu pro účely určení horní hranice ve výši 10 % použitelné na částku pokuty, za niž je Parker ITR shledána výlučně odpovědnou, mělo sporné rozhodnutí zohlednit obrat uskutečněný v roce 2008 Parker ITR (a to 9 304 570 eur), a nikoli konsolidovaný obrat skupiny Parker.

118. Argumentace odpůrkyně odpovídá argumentaci jejich osmého žalobního důvodu v prvním stupni, který Tribunál přezkoumal a zamítl (viz body 227 a 228 napadeného rozsudku). Podle bodu 228 „protože bylo prvnímú žalobnímú důvodu vyhověno, je osmý žalobní důvod v rozsahu, v němž se týká doby protiprávního jednání před 1. lednem 2002, během kterého se protiprávního jednání dopustila ITR, irelevantní. Kromě toho není tento žalobní důvod opodstatněný v rozsahu, v němž se týká doby protiprávního jednání po 1. lednu 2002, protože během celého tohoto období, s výjimkou jednoho měsíce, tvořily společnosti Parker ITR a Parker-Hannifin hospodářskou jednotku odpovědnou za sankcionované protiprávní jednání. Maximální výše pokuty tedy mohla být stanovena na základě celkového obratu tohoto podniku, to znamená z kumulované sumy všech jeho částí“.

119. Je pravda, že jsem ve svém stanovisku ve věci YKK a další v. Komise (C-408/12 P, EU:C:2014:66, body 96 až 145), v návaznosti na podrobnou analýzu, dospěl k závěru, „že Tribunál porušil čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, neboť za podnik podílející se na protiprávním jednání během prvního období měla být považována pouze dceřiná společnost (YKK Stocko) a při výpočtu maximální částky 10 % měl být tudíž zohledněn její obrat, a nikoli obrat skupiny“. Generální advokátka Sharpston ve svém stanovisku ve věci Gascogne Sack Deutschland v. Komise (C-40/12 P, EU:C:2013:361, body 71 až 90), dospěla k závěru v témž smyslu.

120. Nic to nemění na tom, že v projednávané věci se odpůrkyně nemohou této argumentace dovolávat vzhledem k tomu, že nepodaly kasační opravný prostředek, i když jako vedlejší kasační opravný prostředek, proti bodům 227 a 228 napadeného rozsudku, ve kterých se Tribunál touto otázkou zabýval.

121. V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle článku 172 jednacího řádu, který vstoupil v platnost dne 1. listopadu 2012, kterýkoli účastník řízení v dotčené věci před Tribunálem, který má právní zájem na vyhovění kasačnímu opravnému prostředku, nebo na jeho odmítnutí či zamítnutí, může předložit kasační odpověď ve lhůtě dvou měsíců od doručení kasačního opravného prostředku. Článek 176 odst. 1 tohoto řádu kromě toho stanoví, že účastníci řízení uvedení v tomto článku 172 mohou předložit vedlejší kasační opravný prostředek ve lhůtě stanovené pro předložení kasační odpovědi. Konečně čl. 176 odst. 2 zmíněného řádu stanoví, že vedlejší kasační opravný prostředek se předkládá samostatným podáním odděleně od kasační odpovědi.

61 — Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

122. Soudní dvůr se na jednání odpůrkyně dotázal na důvody, proč nepodaly vedlejší kasační opravný prostředek. Odpověděly, že v rozsudku Tribunálu nebylo žádné konstatování, které by mohlo být napadeno v rozsahu, v němž Tribunál nepřijal žádné rozhodnutí, pokud jde o obrat, který má být zohledněn pro výpočet pokuty, jelikož v bodě 229 napadeného rozsudku Tribunál rozhodl, že „[v]zhledem k tomu, že bylo prvnímú žalobnímu důvodu vyhověno, není dále nutné přezkoumávat další námítky vycházející z porušení zásad osobní odpovědnosti a proporcionality a chybějícího odůvodnění v rozsahu, v němž se týkají dopadu zohlednění období před 1. lednem 2002 v napadeném rozhodnutí“.

123. Je přitom zřejmé, že tato teze není správná. Z bodu 120 tohoto stanoviska zjevně vyplývá, že se Tribunál k dotčené problematice vyjádřil, což se ostatně odráží ve výroku napadeného rozsudku.

124. V každém případě odpůrkyně ve své kasační odpovědi věnovaly patnáct bodů (83 až 97) tvrzení, podle kterého „[i] kdyby bylo navzdory argumentům předloženým výše pod nadpisem II prvnímú důvodu kasačního opravného prostředku vyhověno a Soudní dvůr by rozhodl přepočítat částku pokuty, odpůrkyně tvrdí: (i) že z důvodů uvedených výše nelze uplatnit žádné zvýšení pro přitěžující okolnosti a (ii) že pokuta, jíž je shledána výlučně odpovědnou Parker ITR, nemůže být vyšší než 10 % jejího obratu“. To jasně značí, že v okamžiku čtení kasačního opravného prostředku Komise v projednávané věci, počítaly s tím, že existuje možnost, že bude Soudním dvorem tomuto kasačnímu opravnému prostředku vyhověno, a že tudíž posouzení Tribunálu, pokud jde o první žalobní důvod vznesený v řízení před Tribunálem, bude zrušeno. Právě proto uvedly v bodech 83 až 97 své kasační odpovědi celou tuto argumentaci. Jak jsem přitom vysvětlil výše, pokud chtěly odpůrkyně obnovit svůj důvod, mohly tak podle jednacího řádu učinit pouze ve vzájemném kasačním opravném prostředku, a nikoli se omezit na uvedení jejich argumentace ve své kasační odpovědi.

125. Vzhledem k tomu, že odpůrkyně nepodaly vzájemný kasační opravný prostředek v samostatném podání odlišném od jejich kasační odpovědi, musí být jejich shora uvedená argumentace odmítnuta jako nepřijatelná⁶².

IV – Závěry

126. Navrhuji proto, aby Soudní dvůr:

- zrušil rozsudek Tribunálu Evropské unie Parker ITR a Parker-Hannifin v. Komise (T-146/09, EU:T:2013:258) v rozsahu, v němž bylo rozhodnuto, že v projednávané věci je vyloučeno použití zásady hospodářské návaznosti, a proto bylo zamítnuto zvýšení pokuty uložené Parker ITR Srl uplatněné Evropskou komisí při výpočtu pokuty z titulu vedoucí úlohy, kterou tato společnost měla v rámci kartelové dohody;
- vrátil věc Tribunálu za účelem přezkoumání, zda jsou skutečnosti předložené Parker Hannifin Manufacturing Srl a Parker-Hannifin Corp. dostačující k vyvrácení domněnky, podle níž ITR SpA jakožto mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu ITR Rubber a patří jako posledně uvedená společnost ke stejné skupině vykonávala rozhodující vliv na jednání její dceřiné společnosti;
- určil, že snížením částky, do jejíž výše je mateřská společnost Parker Hannifin společně a nerozdílně odpovědná za zaplacení pokuty uplatněným z titulu doby trvání o 100 000 eur, Tribunál rozhodl *ultra petita*.
- určil, že snížení pokuty uložené Parker-Hannifin z pouhého důvodu, že „solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být stanovena za období od 1. [ledna] do 31. ledna 2002“, není Tribunálem dostatečně odůvodněno, a

62 — Odpůrkyně každopádně nenapadly body 227 a 228 napadeného rozsudku.

— rozhodl o nákladech řízení později.